

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 17CoCsp/11/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6122461123
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 08. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubomír Šabla
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2025:6122461123.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ľubomíra Šablu a sudcov JUDr. Zity Nagypálovej a JUDr. Dušana Ďuriana ako členov senátu, v spore žalobcu: Dipont, s.r.o., so sídlom Trieda Hradca Králové 3949/10, 974 04 Banská Bystrica, IČO: 53 324 382, právne zast. JUDr. Erikom Štepánkom, advokátom, Advokátska kancelária so sídlom Ladislava Hudeca 15326/2A, 974 01 Banská Bystrica, proti žalovanej: A. B. C., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom D. XXXX/XX, XXX XX E. E., právne zast. JUDr. Štefanom Kúdelom, advokátom, Advokátska kancelária so sídlom ČSA 25, 974 01 Banská Bystrica, o zaplatenie 7 781,30 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 7Csp/19/2023-381 zo dňa 05. decembra 2024 ako súdu prvej inštancie, takto

rozhodol:

I. Odvolanie žalobcu proti I. výroku rozsudku súdu prvej inštancie o čiastočnom vyhovení žalobe o d m i e t a.

II. Rozsudok súdu prvej inštancie v II. výroku o čiastočnom zamietnutí žaloby, v závislom III. výroku o nároku strán sporu na náhradu trov prvoinštančného konania a v závislom IV. výroku o nároku znalca na znalečné p o t v r d z u j e.

III. Žalobca j e p o v i n ů nahradit' žalovanej trovy odvolacieho konania v rozsahu 100% do troch dní od právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie o výške náhrady trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa žalobou domáhal voči žalovanej zaplatenia sumy 7 781,30 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,5% ročne z tejto sumy od 05.08.2022 do zaplatenia titulom nezaplateného zvyšku pomernej časti ceny diela – rekonštrukcie 1-izbového bytu podľa projektovej kalkulácie. Odvolaním napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie žalobe vyhovel sčasti, keď uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 2 277,37 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,5% ročne zo sumy 2 787,37 eur od 05.08.2022 do 09.08.2022, zo sumy 2 424,37 eur od 10.08.2022 do 13.08.2022 a zo sumy 2 277,37 eur od 14.08.2022 do zaplatenia, všetko v lehote troch dní odo dňa právoplatnosti rozsudku (I. výrok); v zostávajúcej časti žalobu zamietol (II. výrok); uložil žalobcovi povinnosť zaplatiť žalovanej náhradu trov konania v rozsahu 41,46% v lehote troch dní od právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie o určení výšky náhrady trov konania (III. výrok) a priznal znalcovi F. F. G., ev. č. znalca XXXXXX, H. XX, E. E. nárok na úhradu znalečného voči žalobcovi v rozsahu 70,73% a voči žalovanej v rozsahu 29,27% s tým, že ho strany sporu majú uhradiť v lehote troch dní od právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie o určení výšky náhrady trov konania (IV. výrok).

2. Z nesporných skutkových tvrdení strán sporu a z vykonaného dokazovania súd prvej inštancie zistil nasledovný skutkový stav:

3. Dňa 09.05.2022 žalobca ako zhotoviteľ a žalovaná ako objednávateľka uzatvorili ústnu zmluvu o dielo, o čom svedčí písomná objednávka zo dňa 09.05.2022 podpísaná obidvoma sporovými stranami. Dielo v objednávke označené ako „Rekonštrukcia 1-izbového bytu podľa projektovej kalkulácie“ malo byť zhotovené za dohodnutú cenu 12 856,07 eur, termín dokončenia diela bol dojednaný na 31.05.2022.

4. Žalobca nedokončil dielo v takto dojednanom termíne, žalovaná pred dokončením diela žalobcom odstúpila od zmluvy dňa 25.07.2022.

5. Žalobca vyúčtoval žalovanej po (predčasnom) ukončení zhotovovania diela dňa 28.07.2022 vykonané práce a použité materiály faktúrou č. 2022015 vo výške 8 597,04 eur, splatnou dňa 04.08.2022, ktorej prílohou boli dva dodacie listy, a to dodací list č. D2022002 zo dňa 27.07.2022 na dodaný materiál v sume 2 498,50 eur a dodací list č. D2022003 zo dňa 28.07.2022 na vykonané práce v sume 8 738,50 eur, t.j. spolu dodacie listy v sume 11 237,- eur. Žalovaná faktúru obdržala dňa 28.07.2022, avšak s ňou nesúhlasila. Dňa 13.08.2022 žalobca vystavil k faktúre č. 2022015 dobropis č. 2022001 v sume -455,76 eur. Žalovaná uhradila žalobcovi dňa 09.05.2022 po podpísaní objednávky zálohu 2 640,- eur a dňa 09.08.2022 doplatila sumu 360,- eur, t.j. spolu sumu 3 000,- eur. Žalobca výzvou na zaplatenie zo dňa 05.10.2022 vyzval žalovanú na plnenie sumy 7 781,30 eur s príslušenstvom.

6. Na základe takto zisteného skutkového stavu súd prvej inštancie s poukazom na ust. § 31 ods. 1 a 2, § 43a ods. 1, § 43c ods. 1 – 3, § 44 ods. 1 a 2, § 48 ods. 1 a 2, § 52 ods. 1 – 4, § 498, § 559 ods. 1 a 2, § 563, § 631, § 632, § 633 ods. 1, § 634 ods. 2, § 635 ods. 1 a 4 a § 642 ods. 1 a 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy o dielo, t.j. k 09.05.2022 (ďalej aj „Občiansky zákonník“ alebo „OZ“) dospel k nasledovným záverom:

7. Medzi žalobcom a žalovanou bola uzatvorená zmluva o dielo ústnou formou dňa 09.05.2022, kedy došlo k dohode o predmete aj o cene diela ako podstatných náležitostiach zmluvy o dielo. Dohodu zmluvných strán potvrdzovala písomná objednávka zo dňa 09.05.2022 (omylom datovaná 09.05.2020). Zmluvu medzi žalobcom a žalovanou považoval súd prvej inštancie za spotrebiteľskú zmluvu, nakoľko žalobca v právnom vzťahu vystupoval ako dodávateľ (podnikateľ), t.j. osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti a žalovaná ako spotrebiteľ, pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekonala v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

8. Predmet zmluvy – rekonštrukcia X-XXXXXXXXX E. I. D. J. K. E. E. nebol medzi sporovými stranami sporný od ich prvého kontaktu. Pokiaľ ide o dohodu o cene diela, súd prvej inštancie vychádzal z objednávky zo dňa 09.05.2022, podpísanej obidvoma zmluvnými stranami, v ktorej bola ako „dohodnutá cena“ uvedená suma 12.856,07 eur s DPH. Žalovaná dohodu o cene popierala a tvrdila, že bola iba predbežná, avšak údaj uvedený bezprostredne pod dohodnutou cenou „termín zhotovenia 31.05.2022“, čo bolo o 22 dní, už považovala za dohodnutý záväzok. Súd prvej inštancie nemal preukázanú nijakú neskoršiu dohodu o zmene ceny diela. Žalovaná nepreukázala, že by v komunikácii so žalobcom, v období po podpise objednávky, navrhovala inú - nižšiu cenu diela, ani že by žalobca nejaké návrhy na zníženie ceny diela akceptoval. Jedinú, obojstranne písomne potvrdenú cenu diela obsahovala listina označená ako objednávka, ktorá bola podpísaná obidvoma zmluvnými stranami. Žiadna iná cena diela, okrem sumy 12 856,07 eur tak nevyplývala zo žiadneho vykonaného dôkazu, ani z komunikácie žalovanej so žalobcom. Z uvedených dôvodov súd prvej inštancie ustálil, že cena diela bola dohodnutá pevnou sumou vo výške 12 856,07 eur. Vo vzťahu k tvrdeniam žalovanej, že v objednávke uvedená cena nebola ich dohodou, pretože mala byť dohodnutá následne, súd prvej inštancie poukázal na to, že podľa objednávky žalovaná plnila zálohovú platbu vo výške 2 640,- eur, teda sama podľa objednávky konala a postupovala. Preto obranu žalovanej – jej tvrdenia k tej istej objednávke, keď cenu diela nepovažovala za dohodnutú (avšak zálohu uhradila), ale termín zhotovenia diela za dohodnutý považoval súd prvej inštancie za logicky rozpornú, vnútorne nekonzistentnú, nepresvedčivú a účelovú.

9. Súd prvej inštancie neuznal ani obranu žalovanej, že zmluvu o dielo uzatvorila v tiesni, nakoľko žalovaná k tejto svojej obrane neuniesla dôkazné bremeno. Tvrdenia žalovanej spočívajúce v tom, že v tiesni bola z dôvodu, že mala záujem čo najskôr začať s rekonštrukciou bytu, nepovažoval za uzatvorenie zmluvy o dielo v tiesni. Nebolo totiž preukázané, že by v danom prípade išlo o tieseň, ktorá by odôvodňovala odstúpenie žalovanej od zmluvy (§ 49 OZ), nejednalo sa o tieseň majúcu taký

intenzívny vplyv na vôľu žalovanej, že v dôsledku nej urobila právny úkon, ktorý by inak, nebyť tejto tiesne, nebola urobila. Žalovaná mala záujem uzatvoriť zmluvu o dielo a aj ju uzatvorila. Aj zhotovenie diela bolo dohodnuté do 31.05.2022. Žiadny iný dátum zhotovenia diela nebol v konaní preukázaný. Obidve zmluvné strany boli spôsobilé na právne úkony a tak ako žalovaná akceptovala cenu diela a túto svojím podpisom aj potvrdila na objednávke, rovnako tak žalobca svojím podpisom potvrdil dohodu o termíne zhotovenia diela.

10. Súd prvej inštancie považoval za danú aktívnu vecnú legitimáciu žalobcu v spore, nakoľko zmluvu o dielo mohla v jeho mene uzatvoriť písomne generálne splnomocnená tretia osoba. Z predloženej objednávky celkom nepochybne vyplývalo, že práve žalobca mal byť a následne aj bol zhotoviteľom diela.

11. K riadnemu ukončeniu diela nedošlo. Dňa 25.07.2022 žalovaná odmietla, aby žalobca ďalej pokračoval v zhotovovaní diela a zamedzila mu prístup do svojho bytu. Mala za to, že od zmluvy odstúpila. Žalobca daný stav akceptoval a ďalej v zhotovovaní diela nepokračoval.

12. Medzi stranami bolo sporné, či žalovaná poskytla žalobcovi pred odstúpením od zmluvy dodatočnú primeranú lehotu na dokončenie diela alebo nie, teda či sa jedná o odstúpenie od zmluvy podľa § 642 ods. 2 OZ, alebo podľa § 642 ods. 1 OZ. Súd prvej inštancie mal za to, že žalovaná v konaní nepreukázala svoje tvrdenie, že by pred odstúpením od zmluvy poskytla žalobcovi ústne dňa 01.07.2022 dodatočnú primeranú lehotu na dokončenie diela do 25.07.2022. Dokonca sama žalovaná neskôr vo svojej výpovedi uviedla, že keď do bytu prišli s manželom dňa 25.07.2022 a zistili, že práce neboli ani dokončené a ani kvalitné, „vtedy si povedali, že odstupujú od zmluvy“ a v ďalšej spolupráci so žalobcom už nepokračovali. Žalobca o ústne poskytnutej lehote na dokončenie diela zo dňa 01.07.2022 nemal vedomosť a poprel tvrdenie žalovanej s tým, že žalovaná sa chcela do bytu nasťahovať do začiatku septembra 2022. Od žalobcu, podľa negatívnej dôkaznej teórie, súd nemohol spravodlivo požadovať, aby preukazoval neexistenciu nejakej skutočnosti. Žalovaná tak bola v dôkaznej núdzi a dôkazné bremeno k svojmu ústnemu poskytnutiu dodatočnej primeranej lehoty, neunesla. S poukazom na judikatúru súd prvej inštancie uviedol, že v civilnom sporovom konaní sa uplatňuje prejednacia zásada, v zmysle ktorej strana sporu má v konaní povinnosť tvrdenia a s tým súvisiacu dôkaznú povinnosť. Skutočnosti navodzujúce žalované právo musí tvrdiť a preukázať žalobca, zatiaľ čo okolnosti toto právo vylučujúce sú záležitosťou tvrdenia a preukazovania žalovaného. Následky spojené s nesplnením povinnosti, v podobe vecne nepriaznivého rozhodnutia, nesie tá strana sporu, ktorá tieto povinnosti nespĺnila. Súd prvej inštancie vzhľadom na vyššie uvedené uzavrel, že žalovaná od zmluvy o dielo odstúpila podľa § 642 ods. 1 OZ, teda bez uvedenia dôvodu, ústnou formou. Odstúpením od zmluvy sa zmluva ruší od počiatku. S poukazom na ustanovenie § 642 ods. 1 OZ bola žalovaná ako objednávateľka povinná zaplatiť žalobcovi ako zhotoviteľovi diela sumu, ktorá predstavovala práce, ktoré už boli vykonané a nahradiť mu účelne vynaložené náklady, v závislosti od rozpracovanosti diela.

13. Súd prvej inštancie sa preto ďalej zaoberal stavom diela pri ukončení prác na diele, t.j. stavom diela ku dňu 25.07.2022. Na návrh žalobcu bolo v konaní vykonané dokazovanie znaleckým posudkom č. 053/2024 znalca F. F. G.. Znalec pri stanovení ceny vykonaných prác a použitých materiálov vychádzal z podkladov založených v súdnom spise a údajov poskytnutých sporovými stranami, keďže v čase obhliadky bytu boli už všetky konštrukcie dokončené a fyzicky nebolo možné overiť všetky reálne vykonané stavebné práce a ani rozsah prác realizovaných žalobcom, keď niektoré práce už boli prekryté. Znalec určil odhad hodnoty stavebných prác a použitých materiálov vykonaných žalobcom v období od 09.05.2022 do 25.07.2022 na sumu vo výške 5 427,37 eur (v odpovedi na otázku č. 4). Súd prvej inštancie vychádzal preto z takto zisteného rozsahu vykonaných prác a použitých materiálov ku dňu ukončenia diela. Dodal, že znalec odpovedal aj na iné položené otázky, keď sa osobitne vyjadroval k jednotkovej cene stavebných prác podľa dodacieho listu č. D2022003 (odpoveď na otázku č. 1) a osobitne sa vyjadroval aj k jednotkovej cene použitých materiálov podľa dodacieho listu č. D2022002 (odpoveď na otázku č. 3). Pre rozhodnutie však bola podľa súdu prvej inštancie rozhodujúca odpoveď znalca na otázku č. 4, ktorej obsahom bol odhad vykonaných prác a použitých materiálov žalobcom, podľa stavu zisteného v rekonštruovanom byte (t.j. nie podľa dodacích listov).

14. Pokiaľ ide o žalovanou vytýkané vady diela, súd prvej inštancie poukázal na skutočnosť, že určujúcim časovým okamihom vzniku zodpovednosti za vady je čas (s)plnenia zmluvy, pretože zodpovednosť sa vzťahuje na tie vady, ktoré existovali v čase (s)plnenia zmluvy. Odstúpením od zmluvy sa však zmluva

zrušila od počiatku a na nároky zmluvných strán sa vzťahuje ustanovenie § 642 ods. 1 OZ. Na to, aby vznikla zodpovednosť zhotoviteľa za vady diela, musí byť zmluva o dielo splnená, čo v danom prípade nebola, keďže žalovaná odstúpila od zmluvy pred dokončením diela. Súd prvej inštancie sa preto otázkou väd diela a ich uplatnením alebo neuplatnením, ani splnením notifikačnej povinnosti nezaoberal.

15. K spornému dobropisu č. 2022001 splatnému dňa 13.08.2022 vo výške -150,- eur súd prvej inštancie uviedol, že z dobropisu vyplýva, že táto suma predstavovala penále z omeškania, teda formu zľavy, ktorú poskytol žalobca žalovanej za omeškanie z ceny prác. Táto zľava v znaleckom posudku zohľadnená nebola. Pokiaľ ide o ďalšie položky uvedené v dobropise (obklad 60x60 a odstránenie obkladu a extrad. polystyrénu 3m²), tieto položky súd prvej inštancie považoval za už zohľadnené v znaleckom posudku, keďže znalec v znaleckom posudku zohľadnil všetky materiály a všetky práce vykonané a materiály zabudované žalobcom v byte žalovanej, preto súd prvej inštancie nepovažoval za dôvodné od znalcom zistených, skutočne vykonaných prác a použitých materiálov, odpočítavať práce a materiály zo znalcom zisteného stavu, uvedené v dobropise vystavenom ešte pred zhotovením znaleckého posudku.

16. Súd prvej inštancie preto dospel k záveru, že žalobca dôvodne voči žalovanej uplatnil nárok na zaplatenie sumy pripadajúcej na hodnotu už vykonaných prác vrátane hodnoty spracovaného materiálu vo výške podľa znaleckého posudku, t.j. 5 427,37 eur. Po odpočítaní zálohovej platby, ktorú mu žalovaná už uhradila, vo výške 2 640,- eur, úhrady 360,- eur a zľavy 150,- eur, neuhradená cena zhotoveného (nedokončeného) diela, na ktorej zaplatenie má žalobca nárok, činí 2 277,37 eur (5 427,37 – 2 640 – 360 – 150). Súd prvej inštancie preto považoval žalobu za dôvodnú iba v časti istiny 2 277,37 eur a príslušenstva a v zostávajúcej časti žalobu zamietol ako nedôvodnú, nepreukázanú.

17. Priznané príslušenstvo súd prvej inštancie odôvodnil tým, že žalovaná sa dostala s plnením svojho dlhu do omeškania, keď dlžnú sumu neuhradila žalobcovi riadne a včas, do 04.08.2022, t.j. do splatnosti vystavenej faktúry, a preto súd prvej inštancie priznal žalobcovi v zmysle § 517 OZ v spojení s § 3 vyhl. MS SR č. 87/1995 Z.z. zákonné úroky z omeškania vo výške 5,5% ročne zo sumy 2 787,37 eur od 5.8.2022 do 9.8.2022, zo sumy 2 424,37 eur od 10.08.2022 do 13.08.2022 a zo sumy 2 277,37 eur od 14.8.2022 do zaplatenia. Žalobcovi vznikol nárok na zákonné úroky z omeškania odo dňa nasledujúceho po splatnosti faktúry č. 2022015 zo dňa 28.07.2022, splatnej dňa 04.08.2022, pričom súd prvej inštancie zohľadnil čiastočné plnenie faktúry žalovanou v sume 360,- eur dňa 09.08.2022 a dobropisovanú sumu 150,- eur dobropisom č. 2022001 zo dňa 13.08.2022, splatným dňa 13.08.2022.

18. Na záver k veci samej súd prvej inštancie uviedol, že nevykonal dôkazy navrhnutý žalovanou, a to výsluchom svedka B. A. a prehratím CD záznamov, nakoľko žalovaná na ich vykonaní v konaní netrvala.

19. O nároku strán sporu na náhradu trov konania súd prvej inštancie rozhodol v zmysle § 255 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok v platnom znení (ďalej aj „CSP“) podľa pomeru úspechu strán v spore. Žalobca si uplatnil žalobou nárok v celkovej výške 7.781,30 eur (100%), pričom súd prvej inštancie mu priznal len 2 277,37 eur, jeho úspech tak predstavuje 29,27 %. Úspech žalovanej predstavuje 70,73% (100% - 29,27%). Čistý úspech žalovanej potom predstavuje 41,46 % (70,73% - 29,27%). O nároku znalca na znalečné voči stranám sporu súd prvej inštancie rozhodol podľa pomeru ich úspechu v spore. Súd prvej inštancie dodal, že o samotnej výške náhrady trov strán sporu a znalečného rozhodne samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku.

20. Proti rozsudku súdu prvej inštancie (bez bližšej špecifikácie, proti ktorému výroku) podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca. Rozhodnutie súdu prvej inštancie označil za nesprávne z dôvodov uvedených v § 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP, t. j. z dôvodov, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

21. Podľa názoru žalobcu súd prvej inštancie nesprávne aplikoval ust. § 642 ods. 1 OZ, keď bol názoru, že pre jeho rozhodnutie bola rozhodujúca odpoveď znalca na otázku č. 4, ktorej obsahom bol odhad vykonaných prác a použitého materiálu žalobcom podľa stavu zisteného v zrekonštruovanom byte (t.j. nie podľa dodacích listov). Žalobca poukázal na to, že znalec odpovedal na zadanú otázku, resp. úlohu v znení: „Na základe zistených obvyklých jednotkových cien prác a materiálov zostaviť výkaz výmer vykonaných prác a použitých materiálov v byte žalovanej na D. XX K. E. E., do ukončenia prác spoločnosťou Dipont dňa 27.7.2022. Podľa dodacích listov č. D 2022002 a D 2022003, podľa obliadky

skutočného stavu vykonaných prác a z obsahu celého spisového materiálu zostaviť rozpočet a určiť konečnú hodnotu obvyklej ceny vykonaných prác. Žalobca zhrnul, že znalec v odpovedi na otázku č. 4 vyčíslil obvyklú cenu vykonaných prác, avšak zmysle ust. § 642 ods. 1 OZ je objednávateľ v dôsledku odstúpenia od zmluvy povinný zaplatiť zhotoviteľovi sumu, ktorá pripadá na práce už vykonané, teda pri určení výšky náhrady za už vykonané práce sa vychádza z ceny diela. Na podporu tohto názoru žalobca poukázal na odbornú literatúru: „Pri určení výšky náhrady na už vykonané práce sa vychádza z ceny diela.“ (Fekete, I.: Občiansky zákonník 2. Veľký komentár, Bratislava: Eurokódex 2011, str. 1929) a na rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 33 Cdo 1917/2012: „Ustanovenia § 642 ods. 1 Obč. zák. sa pre posúdenie výšky bezdôvodného obohatenia v prípade odstúpenia od zmluvy podľa § 642 ods. 2 Obč. zák. neuplatnia, pretože ide o osobitné ustanovenia upravujúce vyporiadanie strán zmluvy o dielo v prípade, kedy objednávateľ od zmluvy odstúpil bez udania dôvodu, t.j. aj v prípade, kedy zhotoviteľ plnil riadne a včas; vtedy je namieste poskytnúť ochranu záujmom zhotoviteľa, ktorý zrušenie zmluvy nespôsobil, a má preto právo na zaplatenie pomernej časti ceny diela, ktorá pripadá na práce už vykonané, ak nemôže ich výsledok použiť inak, ako aj právo na zaplatenie účelne vynaložených nákladov. Ak však odstupuje objednávateľ od zmluvy podľa § 642 ods. 2 Obč. zák., teda pre neplnenie zmluvných povinností zhotoviteľom, ide o kvalitatívne neporovnateľnú situáciu, a preto nemožno zhotoviteľovi priznať plnenie, ktoré predstavuje pomernú časť ceny diela, a to s tým dôsledkom, že pre vyporiadanie strán je potrebné použiť všeobecné ustanovenia § 457 a § 458 Obč. zák.“ Preto podľa žalobcu súd prvej inštancie nesprávne posúdil jeho nárok ako nárok na zaplatenie obvyklej ceny vykonaných prác ako v prípade bezdôvodného obohatenia podľa § 457 a § 458 OZ a nie ako osobitný nárok na zaplatenie pomernej časti ceny diela pripadajúci na vykonané práce podľa § 642 ods. 1 OZ. Pokiaľ teda súd prvej inštancie (podľa názoru žalobcu správne) mal za to, že od zmluvy o dielo bolo odstúpené podľa § 642 ods. 1 OZ a súčasne si osvojil rozsah vykonaného diela vychádzajúc z odpovede na otázku č. 4 znaleckého posudku, nemal uvedené práce vykonané žalobcom oceniť v obvyklých cenách, ale v cenách dohodnutých v zmluve o dielo. Nárok na obvyklú cenu prác by vyplýval z vysporiadania vzťahov pri odstúpení od zmluvy podľa § 642 ods. 2 OZ, teda pri odstúpení v dôsledku porušenia povinnosti žalobcu ako zhotoviteľa diela.

22. Žalobca následne v odvolaní pristúpil k výpočtu pomernej ceny pripadajúcej na vykonané práce a použité materiál dvoma spôsobmi:

23. Pri prvom pomeroval celkovú zmluvnú cenu diela k fakturovanej cene diela a obvyklú cenu fakturovaných prác k obvyklej cene skutočne vykonaných prác. V zmysle dodacích listov boli dodané práce v celkovej hodnote 11 236,80 eur, čo predstavuje 87,404% z dojednanej ceny diela (12 856,07 eur s DPH). Obvyklá cena prác a materiálu podľa rozsahu vykonaných prác a použitého materiálu zistených znalcom uvedená v znaleckom posudku v odpovedi na otázku č. 4, ktorú si osvojil aj súd prvej inštancie vo výške 5 427,37 eur, predstavuje 85,255% obvyklej ceny prác a materiálov podľa dodacích listov určenej v znaleckom posudku v odpovedi na otázku č. 1 a 3 sumou 6 366,03 eur (4 269,26 eur za stavebné práce a 2 096,77 eur za stavebný materiál). Z uvedeného žalobca vyvodil, že má nárok na zaplatenie pomernej časti dojednanej ceny diela vo výške 85,255% s 87,404% z ceny diela, teda vo výške 9 579,86 eur. Keďže žalovaná uhradila žalobcovi sumu 3 000 eur, žalobca má nárok na zaplatenie pomernej časti ceny diela vo výške 6 579,86 eur.

24. Žalobca uviedol, že pokiaľ by pre účely výpočtu pomernej časti ceny diela nebola použitá pevná cena podľa objednávky, pri druhom spôsobe určil tabuľkovou formou pomernú časť ceny diela vynásobením jednotkových cien prác v zmysle cenovej ponuky, na základe ktorej bola určená pevná cena v zmysle objednávky s výmerami vykonaných prác uvedenými vo výkaze výmer podľa rozpočtu a znaleckého posudku uvedeného v prílohe k odpovedi na otázku č. 1 (č. I. 311 - 316 spisu), čo činí 6 117,31 eur, ku ktorej sume pripočítal obvyklú cenu použitého materiálu v zmysle znaleckého posudku vo výške 2 096,77 eur, t.j. pomerná časť ceny diela podľa žalobcu činí 8 214,08 eur. V odvolaní Po odpočítaní úhrad žalovanej spolu vo výške 3 000,- eur tak nárok žalobcu na zaplatenie pomernej časti ceny diela činí 5 214,08 eur. Žalobca uviedol, že pri materiáli vychádzal z obvyklej ceny určenej znaleckým posudkom z dôvodu, že materiál nebol zahrnutý v jednotkových cenách podľa cenovej ponuky.

25. Rozsudok súdu prvej inštancie podľa názoru žalobcu vychádza z nesprávnych skutkových zistení a nesprávneho právneho posúdenia veci, keď mu priznáva len nárok na zaplatenie obvyklej hodnoty stavebných prác a materiálov a nie nárok na zaplatenie pomernej časti ceny diela pripadajúcej na práce vykonané žalobcom, a preto výšku nároku žalobcu nesprávne ustálil v sume 2 277,37 eur (5 427,37 –

2 640 – 360 – 150) na základe odpovede znalca na otázku č. 4 (aká je obvyklá hodnota stavebných prác) a nie ako pomernú časť ceny diela pripadajúcu na práce vykonané žalobcom v zmysle znaleckého posudku (rozpočet s výkazom výmer).

26. Žalobca preto navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, alternatívne aby ho zmenil, vyhovel žalobe žalobcu v celom rozsahu a priznal mu nárok na náhradu trov konania.

27. Žalovaná vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu navrhla rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdiť a zároveň si uplatnila nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Rozhodnutie súdu prvej inštancie považovala za správne, zákonné a spravodlivé. Trvala na tom, že medzi stranami sporu nebola jednoznačne dohodnutá cena diela, čo je zrejme aj z výpočtov žalobcu. Nie je totiž možné, aby pri dohodnutej cene diela pevnou sumou 12 856,07 eur bolo možné dospieť k dvom rozdielnym sumám, na ktoré by mal mať žalobca údajne nárok ako na pomernú cenu pripadajúcu na vykonané práce a použitý materiál. Je teda zrejme, že suma, ktorá bola uvedená na objednávke ako cena diela a jednotlivé cenové ponuky, ktoré jej predkladal žalobca pred podpisom objednávky nebol rovnaké. Ako už uviedla v odpore proti platobnému rozkazu vydanému vo veci, bolo jej predložených viacero cenových ponúk, no ani s jednou nesúhlasila. Tieto cenové ponuky predložila ako dôkazy k podanému odporu. Bola jej ponúkaná aj cenová ponuka so zľavou z ceny diela v rozpätí 1 200 – 1 500,- eur, čo vyplýva z mailovej komunikácie. Ani s danou cenovou ponukou nesúhlasila. K odsúhlaseniu projektovej kalkulácie z jej strany nedošlo, nikdy neodsúhlasila jednotkové ceny stavebných prác, či stavebného materiálu. Samotný rozsah a cena diela neboli presne určené. Sám svedok B. B. konajúci v mene žalobcu (podpisujúci v jeho mene objednávku) potvrdil, že rekonštrukcia bytu prebiehala bez projektu, robila sa „na kolene“, podľa predstáv žalovanej. Žalovaná vo vyjadrení zopakovala aj ďalšie svoje argumenty z konania pred súdom prvej inštancie, pre ktoré podľa nej rozsah prác nebol vopred dohodnutý, preto nemohla byť dohodnutá ani cena diela pevnou sumou 12 856,07 eur, cena na objednávke bola iba orientačná, mala byť upresnená dodatočne počas rekonštrukcie. K podpisu objednávky z jej strany došlo výlučne z dôvodu, aby sa s rekonštrukciou bytu začalo okamžite, aby mohla byť ukončená do 31.05.2022. Preto trvala na tom, že objednávku podpísala v tiesni.

28. Nakoľko nedošlo k odsúhlaseniu jednotkových cien podľa projektovej kalkulácie, nedá sa určiť, čo v sebe zahŕňala suma 12 856,07 eur uvedená na objednávke. Jednotlivé projektové kalkulácie a cenové ponuky sa neustále menili, preto sa nedá určiť jednoznačne skutočný rozsah stavebných prác, ktorý mal byť vykonaný na základe objednávky stavebných prác zo dňa 09.05.2022 a porovnať ho zo skutočne vykonanými stavebnými prácami, ktoré určil znalec v rámci znaleckého posudku č. 053/2024. Podľa žalovanej nemožno mechanicky vychádzať iba z pevnej sumy 12 856,07 eur a pomerne určovať rozsah stavebných prác, nakoľko sa nedá určiť, aký rozsah stavebných prác mal byť obsiahnutý v sume 12 856,07 eur. Žalobca v tomto prípade neunesol dôkazné bremeno v tom, aké všetky stavebné práce na byte mali byť vykonané a zahrnuté v tejto sume. Tabuľku uvedenú žalobcom opierajúcu sa o dohodnuté jednotkové ceny stavebných prác a rozsah prác zistených znalcom považovala žalovaná taktiež za nepoužiteľnú vzhľadom na ňou tvrdenú absenciu dohody na týchto jednotkových cenách. Žalobca v konaní nepredložil dôkaz o ich odsúhlasení. Poukázala tiež na to, že v tabuľke uvedenej žalobcom v odvolaní sú jednotlivé položky stavebných prác uvedené iným spôsobom a oveľa bližšie špecifikované ako v jednotlivých cenových ponukách, projektových kalkuláciách, či dodacích listoch, z čoho je taktiež zrejme, že v nich neboli jednotlivé položky stavebných prác dostatočne špecifikované tak, aby na ich základe mohlo dôjsť k dohode na jednotkových cenách stavebných prác medzi stranami sporu. Keďže nie je zřejmý rozsah prác, ktorý mal byť predmetom diela, nemožno vychádzať ani percentuálnych výpočtov žalobcu v odvolaní.

29. V ďalšej časti vyjadrenia žalovaná spochybňovala vedenie stavebného denníka, údaje tam uvedené, nakoľko sú tam uvedené aj práce, ktoré neboli vykonané, vykonanie prác nebolo ňou odsúhlasené, nesedia ani dátumy vykonania prác. Preto sa ani z neho nedá zistiť rozsah vykonaných prác. V ostatnom ohľadne stavebného denníka poukázala na svoje vyjadrenia z konania pred súdom prvej inštancie.

30. Žalovaná uzavrela, že nakoľko medzi stranami sporu neboli pri podpise objednávky stavebných prác jednoznačne dohodnuté jednotkové ceny stavebných prác, malo by sa v tejto veci vychádzať z obvyklých (primeraných) cien a rozsahu prác zistených znalcom ustálených v odpovedi na otázku č. 4 znaleckého posudku tak, ako z nich vychádzal aj súd prvej inštancie a odpočítať od celkovej takto zistenej

obvyklej ceny úhrady žalovanej vo výške 3 000,- eur, ako aj dobropisovanú sumu 150,- eur. Poukázala na ust. § 634 ods. 1 OZ, podľa ktorého ak nie je výška ceny dojednaná zmluvou alebo ustanovená osobitnými predpismi, treba poskytnúť primeranú cenu. Žalovaná mala za to, že v tomto prípade nie je možné prihladať na rozhodnutie NS ČR sp. zn. 33 Cdo 1917/2012, na ktoré poukázal žalobca v odvolaní z dôvodu, že nejde o totožnú vec, v tomto prípade sú dané rozdielne skutkové okolnosti aj dôkazná situácia a rozhodnutia súdov v ČR nie sú právne záväzne pre súdy SR.

31. Žalobca v odvolacej replike uviedol, že rozdiel medzi výpočtami ceny pripadajúcej na práce nepreukazuje skutočnosť tvrdenú žalovanou, že medzi stranami sporu nebola dohodnutá cena diela pevnou sumou na základe rozpočtu. Dva výpočty uvedené ním v odvolaní nie sú dôsledkom inej alebo neurčitej dohody na cene diela, ale iného spôsobu určenia sumy pripadajúcej na práce už vykonané. Zopakoval, z akých údajov pri výpočtoch vychádzal, zdôraznil, že rozsah vykonaných prác vyplýva zo znaleckého posudku a rozdiel v jednotkových cenách uvedených znalcom a žalobcom odôvodnil tým, že aj znalec v znaleckom posudku uviedol, že v prípade nacenenia prác v systéme CENKROS je v cene zahrnutá aj obvyklá cena materiálu. Naproti tomu žalobca osobitne fakturoval žalovanej cenu prác a osobitne cenu materiálu. K jednotkovej cene prác v zmysle projektovej kalkulačky aplikovanej na rozsah vykonaných prác podľa znaleckého posudku tak žalobca pripočítaval dohodnutú cenu materiálu. Táto však nie je vo výške totožnej s obvyklou cenou materiálu, ale je určená dohodou. Otázka, či pomer ceny pripadajúcej na už vykonané práce určiť ako pomer obvyklej ceny fakturovaných a obvyklej ceny preukázateľne vykonaných prác, alebo ako násobok preukázateľne vykonávaných prác a dohodnutých jednotkových cien nezakladá domnienku neplatnosti zmluvy o dielo. S poukazom na bod 74 odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie žalobca zdôraznil, že dohodu o cene diela pevnou sumou 12 856,07 eur posúdil súd prvej inštancie ako platnú (určitú) a uvedený záver žalovaná nespochybnila podaním odvolania proti rozsudku. Preto je opakovanie jej argumentácie z konania pred súdom prvej inštancie vzťahujúcej sa na neplatnosť právneho úkonu – zmluvy o dielo o. i. pre nedojednanie ceny diela, resp. neurčitosť dohody o cene diela bezpredmetné. Argumentáciou o neurčitosti predmetu diela a dojednaní ceny diela vo vyjadrení k odvolaniu žalovaná nereagovala na skutočnosti uvádzané v odvolaní, ale napádala závery súdu prvej inštancie uvádzané v rozsudku ohľadom dohody o predmete a cene diela.

32. Žalobca nesúhlasil ani s tvrdením žalovanej, že neuniesol dôkazné bremeno ohľadom rozsahu vykonaných prác. Tvrdenia žalovanej o neodsúhlasení rozsahu a ceny prác podľa projektovej kalkulačky považoval za účelové. Mal za to, že preukázal obsah zmluvy o dielo podpísanou objednávkou s uvedením predmetu diela a ceny diela. Samotná obojstranne podpísaná a záväzná objednávka odkazuje na projektovú kalkulačku, s ktorou sa žalovaná oboznámila. Medzi žalobcom a žalovanou nebolo sporné, aké práce mal žalobca v rámci rekonštrukcie bytu žalovanej vykonať. Napokon žalovaná v konaní spochybňovala rozsah vykonaných prác na diele, muselo jej tak byť zrejmé, aké práce a v akom rozsahu mali byť vykonané, ak v spore tvrdila, že žalobca práce podľa zmluvy o dielo nevykonával. Žalovaná v konaní nespochybňovala existenciu cenovej kalkulácie, spochybňovala len záväznosť cien podľa projektovej kalkulačky.

33. Žalobca na záver odvolacej repliky opätovne zdôraznil odlišnosť nárokov vyplývajúcich z odstúpenia objednávateľa od zmluvy o dielo podľa § 642 ods. 1 OZ (nárok na zaplatenie pomernej časti dohodnutej ceny diela pripadajúcej na vykonané práce a použitý materiál) a podľa § 642 ods. 2 OZ (nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia v podobe obvyklej ceny prác a materiálov). Žalobca preto trval na rozhodnutí odvolacieho súdu navrhnutom v odvolaní.

34. Žalovaná v odvolacej duplike podotkla, že výpočty pomernej časti ceny diela žalobca neuviedol v konaní pred súdom prvej inštancie, ale v rozpore so zásadou koncentrácie konania až v odvolacom konaní.

35. Ohľadne argumentácie žalobcu, že nespochybnila podaním odvolania záver súdu prvej inštancie, že strany sporu sa na cene diela dohodli uviedla, že aj napriek tomu, že nebola stotožnená so všetkými skutočnosťami uvedenými v odôvodnení rozhodnutia súdu prvej inštancie, akceptovala výrokovú časť jeho rozhodnutia a nenapadla ju odvolaním. V zmysle Civilného sporového poriadku odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné. Preto mala za to, že jej tvrdenia uvedené vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu sú relevantné.

36. Žalovaná mala tiež za to, že tvrdenie žalobcu, že súčasťou objednávky bola projektová kalkulačka, s ktorou sa mala údajne oboznámiť nedokazuje, že s touto kalkulačkou súhlasila.

37. Žalovaná zopakovala svoju argumentáciu z konania pred súdom prvej inštancie, že od zmluvy o dielo odstúpila podľa § 642 ods. 2 OZ, nakoľko žalobcovi poskytla primeranú lehotu na dokončenie diela a žalobca dielo ani v tejto lehote nedokončil.

38. Žalovaná ďalej uviedla, že dôvodom na odstúpenie od zmluvy nebola len skutočnosť, že rekonštrukcia bytu nebola dokončená včas, ale aj skutočnosť, že rekonštrukcia nebola vykonaná riadne, v dôsledku čoho jej následne vznikli dodatočné náklady, nakoľko musela po skončení rekonštrukcie bytu zo strany žalobcu odstraňovať viaceré vady a niektoré práce bolo treba urobiť nanovo. Skutočnosť ohľadom nekvalitne vykonanej práce zo strany žalobcu potvrdil aj znalec v rámci svojho znaleckého posudku.

39. Poukázala tiež na to, že medzi stranami sporu uzavretá zmluva o dielo je spotrebiteľskou zmluvou, jedná sa o spotrebiteľský spor s ochranou žalovanej ako slabšej strany, preto táto skutočnosť musí byť v prípade pochybností ohľadom jednotlivých tvrdení, skutočností a dôkazov zohľadnená v jej prospech.

40. V ostatnom obsahu odvolacej dupliky žalovaná v podstate zopakovala argumenty uvedené v jej vyjadrení k odvolaniu žalobcu.

41. Krajský súd v Banskej Bystrici funkčne príslušný na rozhodnutie o odvolaní žalobcu podľa § 34 ods. 1 CSP, preskúmal vec bez potreby nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP len v rozsahu odvolania podľa § 379 CSP z dôvodov vymedzených v odvolaní podľa § 380 ods. 1 CSP a mimo nich v rozsahu väd týkajúcich sa procesných podmienok v zmysle § 380 ods. 2 CSP, ktoré vady nezistil a dospel k názoru, že rozsudok súdu prvej inštancie v II. výroku vo veci samej, ako aj závislých III. výroku o nároku strán sporu na náhradu trov konania a IV. výroku o nároku znalca na znalečné je vecne správny a je potrebné ho podľa § 387 ods. 1 CSP v tomto rozsahu potvrdiť.

42. Žalobca v odvolaní uviedol, že podáva odvolanie voči rozsudku súdu prvej inštancie, z čoho vyplýva, že podal odvolanie voči všetkým jeho výrokom, teda aj voči I. výroku o čiastočnom vyhovení jeho žalobe. K tomu odvolací súd uvádza nasledovné:

43. Podľa § 359 CSP odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

44. Podľa § 386 písm. b) CSP odvolací súd odmietne odvolanie, ak bolo podané neoprávnenou osobou.

45. Výrok rozhodnutia súdu vo veci samej, ktorým bolo žalobe hoci len čiastočne vyhovené, súd teda priznal žalobcovi časť nároku uplatňovaného žalobou, je výrokom vydaným v prospech žalobcu a v neprospech žalovaného. Preto žalobca nie je subjektívne oprávnený podať odvolanie proti rozsudku súdu prvej inštancie v celom rozsahu, t.j. proti všetkým jeho výrokom. V prípade úspechu odvolania žalobcu podaného (len) proti II. výroku napadnutého rozsudku o čiastočnom zamietnutí žaloby spočívajúceho v zmene tohto výroku odvolacím súdom a priznaní aj zvyšku nároku uplatneného žalobou, resp. jeho ďalšej časti by bol žalobca dosiahol ním požadovaný výsledok, resp. aspoň sčasti – žalobe by bolo vyhovené v celom rozsahu, resp. jej ďalšej časti (I. výrok rozsudku súdu prvej inštancie v spojení s výrokom rozsudku odvolacieho súdu meniacim II. výrok rozsudku súdu prvej inštancie). Odvolací súd preto uzatvára, že žalobca nie je subjektívne oprávnený podať odvolanie proti I. výroku rozsudku súdu prvej inštancie o čiastočnom vyhovení žalobe. Z uvedeného dôvodu jeho odvolanie proti tomuto výroku napadnutého rozsudku ako podané neoprávnenou osobou v zmysle § 386 písm. b) CSP odmietol.

46. Ďalej odvolací súd podotýka, že (ako už uviedol vyššie) jeho prieskumná činnosť týkajúca sa konania, ktoré predchádzalo vydaniu napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie a týkajúca sa samotného napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie je Civilným sporovým poriadkom v zásade (až na výnimky) limitovaná rozsahom a dôvodmi odvolania podaného stranou sporu. Uvedené vyplýva z ustanovení § 379 a § 380 CSP. Taktiež v zmysle čl. 16 ods. 3 základných princípov CSP v konaní o opravnom prostriedku (odvolaní) nemôže byť rozhodnuté nepriaznivejšie pre stranu, ktorá opravný prostriedok (odvolanie) uplatnila. V tomto prípade odvolanie podal len žalobca, žalovaná odvolanie proti rozsudku súdu prvej inštancie nepodala. Aj keď je pravdivé jej tvrdenie, že len voči odôvodneniu

rozsudku sa odvolať nemožno (§ 358 CSP), t.j. odvolanie je prípustné len, ak smeruje proti určitému výroku napadaného rozhodnutia v spojení s jeho odôvodnením, nič to nemení na tom, že odvolací súd v zmysle princípu neúplnej apelácie môže v odvolacom konaní preskúmať konanie pred súdom prvej inštancie a samotné napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie v zásade len v rozsahu a z dôvodov uvádzaných stranou sporu v odvolaní, t.j. nemôže sponchybňovať správnosť skutkových a právnych záverov súdu prvej inštancie, ktoré neboli odvolaním strany sporu napadnuté a pri svojom rozhodovaní z nich teda odvolací súd vychádza. Taktiež, ak sa odvolá len jedna strana sporu (ako v tomto prípade), nemôže byť rozhodnutie odvolacieho súdu pre ňu nepriaznivejšie než rozhodnutie súdu prvej inštancie. Skutočnosť, že žalovaná nepodala odvolanie proti I. výroku rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým bolo žalobe žalobcu čiastočne vyhovené (a tým rozhodnuté v neprospech žalovanej) a proti záverom k nemu sa viažucim uvedeným v odôvodnení rozsudku súdu prvej inštancie a rozhodla sa rozsudok súdu prvej inštancie akceptovať je jej rozhodnutím učinенým zrejme po zvážení všetkých okolností.

47. Vzhľadom na uvedené odvolací súd pri svojom rozhodovaní o odvolaní žalobcu vychádzal zo zistení a záverov súdu prvej inštancie uvedených v napadnutom rozsudku, že zmluva o dielo bola dojednaná ústne, predmet diela bol vymedzený dostatočne určito, zmluva o dielo nebola uzavretá žalovanou v tiesni, bola teda uzavretá platne, o jej uzavretí svedčí písomné potvrdenie vo forme objednávky, objednávka je dôkazom o tom, na čom sa strany sporu dojednali, t.j. aj dôkazom o dojednaní ceny diela pevnou sumou a o dojednaní termínu dokončenia diela do 31.05.2022. Preto odvolací súd uznáva aj argumentáciu žalobcu, že dojednaná cena diela vo výške 12 856,07 eur vychádzala z projektovej kalkulačky, cenových kalkulácií, resp. ponúk, v ktorých boli obsiahnuté jednotkové ceny prác, ktoré mali byť vykonané a materiálu, ktorý sa mal použiť na vykonanie diela - rekonštrukciu 1-izbového bytu. Odvolací súd vychádzal taktiež zo záveru súdu prvej inštancie, že žalovaná ústne odstúpila od zmluve o dielo podľa § 642 ods. 1 OZ, nie podľa § 642 ods. 2 OZ.

48. K samotným odvolacím dôvodom uplatneným v odvolaní žalobcu odvolací súd uvádza nasledovné:

49. Žalobca až v odvolaní uviedol okolnosti, na základe, ktorých dospel k výpočtu pomernej ceny vykonaných prác a použitého materiálu, ako aj dva odlišné spôsoby ich výpočtu. V odvolaní neuviedol, z akého dôvodu tieto okolnosti a spôsoby výpočtu neuviedol už v konaní pred súdom prvej inštancie potom, ako mu bol doručený znalecký posudok na oboznámenie a vyjadrenie sa k nemu. V konaní pred súdom prvej inštancie po doručení znaleckého posudku v písomnom vyjadrení (č. I. 355 spisu) uviedol len to, že vykonanie znaleckého dokazovania navrhol vzhľadom na obranu žalovanej založenú na tom, že odstúpila od zmluvy o dielo podľa § 642 ods. 2 OZ, t.j. navrhol ho za účelom určenia obvyklej hodnoty stavebných prác a materiálov s poukazom na ustanovenie § 457 OZ. Ďalej mal za to, že obvyklá cena prác a materiálov na diele činí sumu 6 366,03 eur s DPH vychádzajúc z odpovedí znalca na otázky č. 1 a 3 znaleckého posudku, v ktorých určil obvyklú cenu prác a materiálov vychádzajúc pritom z dodacích listov predložených v konaní žalobcom. Žalobca však nevzniesol argumentáciu v tom zmysle, že ak súd prvej inštancie vyhodnotí odstúpenie žalovanej od zmluvy podľa § 642 ods. 1 Občianskeho zákonníka, aká je podľa neho pomerná časť ceny vykonaných prác a použitého materiálu na dielo, hoci mu muselo byť po oboznámení sa so znaleckým posudkom jasné, že znalec určil iný rozsah vykonaných prác a použitého materiálu oproti rozsahu uvedenému žalobcom v dodacích listoch, čo vyplýva z prílohy k odpovedi na otázku č. 4 v znaleckom posudku, musel si byť teda vedomý skutočnosti, že jeho pôvodné skutkové tvrdenia ohľadne rozsahu vykonaných prác a použitých materiálov a od nich sa odvíjajúci výpočet pomernej časti ceny diela určený v žalobe sumou 11 237,04 eur neobstoja. Ani na súdnom pojednávaní konanom dňa 05.12.2024 takúto argumentáciu nevzniesol a to ani po predbežnom právnom posúdení odstúpenia žalovanej od zmluvy podľa § 642 ods. 1 Občianskeho zákonníka zo strany súdu prvej inštancie, t.j. neuviedol, aká suma na skutočne vykonané práce a použitý materiál z pôvodne dojednanej ceny diela pripadá, neuviedol rozhodujúce skutočnosti potrebné pre jej výpočet, ani spôsob výpočtu, na základe čoho by bolo možné určiť pomernú časť ceny diela.

50. Z obsahu spisu tak vyplýva, že žalobca (ani žalovaná) nežiadal vykonať znalecké dokazovanie za účelom stanovenia pomernej časti ceny diela pripadajúcej na skutočne vykonané práce a skutočne použitý materiál do odstúpenia žalovanej od zmluvy o dielo, ale žiadal vykonať znalecké dokazovanie vzhľadom na argumentáciu žalovanej, že odstúpila od zmluvy podľa § 642 ods. 2 Občianskeho zákonníka za účelom stanovenia obvyklej ceny pripadajúcej na vykonané práce a použitý materiál ako bezdôvodného obohatenia žalovanej na úkor žalobcu. Svedčia o tom aj samotné otázky položené žalobcom, ktorý navrhol, aby znalec určil primeranú (obvyklú) cenu stavebných prác uvedených v

dodacom liste žalobcu v čase vystavenia, určil primeranú (obvyklú) cenu prác – zarezanie drážok pre elektroinštaláciu do styroduru a napokon, aby určil primeranú (obvyklú) cenu stavebných materiálov uvedených v dodacom liste žalobcu v čase vystavenia. Žalovaná navrhla v podstate to isté, nakoľko žiadala určiť primerané ceny v časovom období od 09.05.2022 do 25.07.2022. Súd prvej inštancie v uznesení o nariadení znaleckého dokazovania č. k. 7Csp/19/2023 - 264 zo dňa 06.12.2023 okrem týchto troch úloh sám zadal znalcovi aj štvrtú, a to na základe zistených obvyklých jednotkových cien prác a materiálov zostaviť výkaz výmer vykonaných prác a použitých materiálov v byte žalovanej do ukončenia prác žalobcom a podľa dodacích listov žalobcu podľa obhliadky skutočného stavu vykonaných prác a z obsahu celého spisového materiálu zostaviť rozpočet a určiť konečnú hodnotu obvyklej ceny vykonaných prác. Z uvedeného vyplýva, že ak by nebolo iniciatívy súdu prvej inštancie v podobe štvrtej zadanej úlohy, zo znaleckého posudku by nebolo možné ani zistiť, aké práce boli skutočne vykonané a aký materiál bol skutočne použitý na rekonštrukciu bytu žalovanej, pretože len v odpovedi na otázku č. 4, resp. v prílohe k nej sa uvádza výkaz výmer vykonaných prác a použitých materiálov v byte žalovanej, čo je jediný použiteľný údaj pre účely právneho posúdenia veci podľa § 642 ods. 1 OZ. Žalobca teda v konaní pred súdom prvej inštancie nepožadoval vykonanie dôkazu za účelom preukázania rozsahu pomernej časti ceny skutočne vykonaných prác a použitého materiálu (nakoľko vychádzal zo svojich dodacích listov, avšak rozsah skutočne vykonaných prác a použitých materiálov uvedený v znaleckom posudku týmto dodacím listom nezodpovedal), preto súd prvej inštancie správne vychádzal z rozsahu skutočne vykonaných prác a použitého materiálu uvedeného v prílohe k odpovedi znalca na otázku č. 4, aj keď odvolací súd súhlasí so žalobcom, že nesprávne pri posudzovaní nároku žalobcu vychádzal z obvyklej ceny určenej znalcom, nakoľko pre posúdenie nároku žalobcu bola rozhodujúca pomerná časť z dojednanej ceny diela pripadajúca na skutočne vykonané práce a skutočne použitý materiál, nie cena obvyklá.

51. Tým, že rozhodujúce skutočnosti žalobca neuvádzal už v konaní pred súdom prvej inštancie, neumožnil mu sa s nimi vysporiadať, zaujať k nim stanovisko. Úlohou odvolacieho súdu je preskúmať správnosť zistení a záverov súdu prvej inštancie. Nahrádzať ich môže len v prípade uvedenom v § 387 ods. 3 veta prvá CSP, podľa ktorého odvolací súd sa v odôvodnení musí zaoberať aj podstatnými vyjadreniami strán prednesenými v konaní na súde prvej inštancie, ak sa s nimi nevysporiadal v odôvodnení rozhodnutia súdu prvej inštancie.

52. Vzhľadom na skutočnosti uvedené v bodoch 49 až 51 odôvodnenia tohto rozhodnutia odvolací súd uzatvára, že skutočnosti rozhodujúce pre výpočet pomernej časti ceny prác a materiálov, ako aj spôsoby jej výpočtu uvedené až v odvolaní sú novotami - prostriedkami procesného útoku (novými skutkovými tvrdeniami), ktoré však v zmysle § 366 CSP v odvolacom konaní zásadne nie sú prípustné, preto na ne odvolací súd nemôže prihliadnuť. Žalobca v odvolaní netrdil žiadnu z výnimiek uvedených v § 366 CSP, pre ktoré tieto prostriedky procesného útoku nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie. Už z tohto dôvodu považuje odvolací súd odvolanie žalobcu za nedôvodné, nespôsobilé privodiť zmenu II. výroku rozsudku súdu prvej inštancie vo veci samej a od neho závislých III. a IV. výroku v jeho prospech.

53. Preto len podporne odvolací súd v záujme presvedčivosti jeho rozhodnutia uvádza, že spôsoby výpočtu pomernej časti dojednanej ceny diela uvedené, uplatnené žalobcom v odvolaní by podľa názoru odvolacieho súdu nevyjadrujú pomernú časť ceny pripadajúcej na vykonané práce a použitý materiál na rekonštrukciu 1-izbového bytu žalovanej z nasledovných dôvodov:

54. Prvý spôsob výpočtu založený na pomerovaní celkovej zmluvnej ceny diela k fakturovanej ceny diela a obvyklej ceny z fakturovaných prác a obvyklej ceny skutočne vykonaných prác v percentuálnom vyjadrení z pôvodne dohodnutej celkovej ceny diela nemá oporu v ustanovení § 642 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Ak samotný žalobca má za to, že obvyklá cena prác a materiálov je rozhodujúca len pre nárok podľa § 642 ods. 2 OZ, niet dôvodu túto používať pri výpočte pomernej časti ceny diela a pomerovať ju s dohodnutou cenou diela. Pomernú časť ceny diela totiž možno podľa názoru odvolacieho súdu určiť len dvoma spôsobmi: negatívnym spôsobom, t. j. tak, že z celkovej ceny diela sa odpočítajú jednotkové ceny pripadajúce na rozsah prác a materiálov, ktoré neboli vykonané, resp. použité, alebo pozitívnym spôsobom, t. j. pomerná časť ceny sa určí podľa jednotkových cien pripadajúcich na rozsah prác a materiálov, ktoré boli reálne vykonané a použité. Oba spôsoby výpočtu však musia nevyhnutne viesť k rovnakému výsledku – rovnakej sume pomernej časti dojednanej ceny diela. Zhodne so žalovanou má odvolací súd za to, že pomerná časť ceny diela preto musí byť určená jednoznačným spôsobom a možno vždy dospieť (aj keď na základe rôznych prepočtov) len k jej rovnakej výške.

55. Pokiaľ ide o druhý spôsob výpočtu uplatnený žalobcom v odvolaní, tento vychádza z jednotkovej (dohodnutej) ceny bez materiálu, t.j. len vykonaných prác podľa cenovej ponuky, pričom žalobca vychádza z rozsahu prác uvedených v odpovedi znalca v znaleckom posudku na otázku č. 1 vychádzajúcej z dodacieho listu žalobcu. Znalec ocenil tieto práce na rozdiel od žalobcu obvyklú jednotkovou cenou vychádzajúc zo zadania zo strany súdu prvej inštancie v uznesení o nariadení znaleckého dokazovaní. K takto určenej cene prác žalobca pripočítal obvyklú cenu materiálu uvedenú v odpovedi znalca v znaleckom posudku na otázku č. 3 odôvodňujúc to tým, že materiál nebol zahrnutý v jednotkových cenách podľa cenovej ponuky. K tomuto spôsobu výpočtu odvolací súd uvádza, že ani tento nevyjadruje pomernú časť ceny diela pripadajúcu na vykonané práce a použitý materiál na rekonštrukciu 1-izbového bytu žalovanej, nakoľko ohľadne vykonaných prác nemožno vychádzať z odpovede znalca na otázku č. 1, kde ocenil obvyklou jednotkovou cenou práce uvedené v dodacom liste žalobcu, pretože bolo potrebné pri výpočte vychádzať z (rozsahu) skutočne vykonaných prác, ktorý je však uvedený znalcom v prílohe k odpovedi na otázku č. 4. Rozsah tam uvedených prác nekorešponduje, nezhoduje sa s rozsahom prác, ktoré mali byť vykonané podľa dodacieho listu žalobcu. Pokiaľ ide o cenu použitého materiálu, samotný žalobca uznáva, že nebol schopný určiť pomernú časť dojednanej ceny pripadajúcej na použitý materiál, nakoľko znalcom uvedený skutočne použitý materiál v prílohe k odpovedi na otázku č. 4 nekorešponduje, nezhoduje sa s materiálom uvedeným v dodacom liste žalobcu. Ako príklady možno uviesť, že podľa dodacieho listu žalobcu mali byť v byte žalovanej vymurované priečky z tvárnic YTONG hrúbky 125 mm, pričom z prílohy znaleckého posudku k odpovedi na otázku č. 4 vyplýva, že v skutočnosti boli vymurované priečky z tvárnic PORFIX hrúbky 50 mm, resp. 100 mm a samonosný preklad PORFIX šírky 100 mm, výšky 250 mm a dĺžky 1 000 mm. Prítom cena tvárnic YTONG a PORFIX môže byť rôzna a taktiež práca a manipulácia s tvárnicami YTONG a PORFIX môže byť rôzne náročná, teda jednotková cena práce za murovanie priečok môže byť taktiež rozdielna. Ďalej sa v prílohe k odpovedi na otázku č. 4 znaleckého posudku neuvádza, žeby boli vykonané práce spočívajúce v zatretí škár murovaných vnútorných stien pilierov, alebo stĺpcov z tehál alebo kameňa a taktiež tam nie sú uvedené ďalšie práce, ktoré sú uvedené v dodacom liste žalobcu, resp. v prílohe k odpovedi na otázku č. 1 znaleckého posudku, resp. sú uvedené v inom rozsahu (napr. v prílohe k odpovedi na otázku č. 4 nie sú uvedené práce - cementový poter, vykonané búranie podkladov pod dlažby, liatych dlažieb a mazaním, betón alebo liaty asfalt, brúsenie existujúcich betónových podláh, zbrúsenie hrúbky do 3 mm, otlčenie omietok stien vnútorných vápenných alebo vápenocementových sa v prílohe k odpovedi na otázku č. 1 uvádza v rozsahu do 30% a do 100%, kým v prílohe k odpovedi na otázku č. 4 v rozsahu do 50%, čo tiež môže byť ocenené rôznymi jednotkovými cenami prác, taktiež znalec neuvádza, že by v byte žalovanej bola použitá montovaná tepelná izolácia polystyrénom, resp. doska z extrudovaného polystyrénu, že by boli použité nosné konštrukcie z montážnych CD profilov a nosných UD pre pohľad KNAUF 212, že by boli montované SDK dosky a vykonané jednoduché opláštenie pre podhľad KNAUF a podobne). Čo je však najdôležitejšie, položky uvedené v dodacích listoch žalobcu sú špecifikované inak, všeobecnejšie (menej podrobne) ako v prílohách znaleckého posudku k odpovediam na otázky č. 1 a 4, preto nemožno ani preveriť, či jednotková cena uvedená k jednotlivým položkám v dodacích listoch a použitá žalobcom pri druhom spôsobe výpočtu v sebe nezahŕňala aj iné práce a materiál (v menšom alebo väčšom rozsahu), teda či zodpovedá položkám uvedeným v prílohách znaleckého posudku. Nedá sa teda vychádzať z údajov žalobcu, z ktorých pri výpočte vychádzal určiť, aká bola pomerná časť dojednanej ceny pripadajúcej na skutočne vykonané práce a skutočne použitý materiál pre rozdielne údaje v dodacích listoch žalobcu nekorešpondujúce s údajmi v prílohách k odpovediam na otázky č. 1 a 4. Na to, aby žalobca preukázal pomernú časť dojednanej ceny po vykonanom znaleckom dokazovaní, v ktorom bol určený iný (inak špecifikovaný) rozsah vykonaných prác a použitých materiálov oproti dodacím listom, mal navrhnúť (najmä ak bol názoru, že žalovaná odstúpila od zmluvy o dielo podľa § 642 ods. 1 OZ a najneskôr potom, ako tento názor predbežne vyslovil aj súd prvej inštancie) doplnenie znaleckého dokazovania zamerané na odstránenie nezrovnalostí v špecifikácii rozsahu vykonaných prác a použitých materiálov otázkou na znalca, aby určil nie obvyklú, ale pomernú časť dojednanej ceny pripadajúcej na skutočne vykonané práce a použitý materiál vychádzajúc z projektovej kalkulácie ako súčasť písomnej objednávky. Nie je úlohou súdu hádať a domýšľať si, či položky v dodacích listoch zodpovedajú položkám (inak špecifikovaným) v prílohách znaleckého posudku, či sa jedná o tie isté položky len vyjadrené inými slovami, alebo položky zahŕňajúce aj iné práce, či iný materiál. Navyše argumentácia žalobcu, že ohľadne ceny materiálov použil obvyklú cenu určenú znalcom je vnútorne rozporná s jeho argumentáciou, že pri odstúpení od zmluvy bez uvedenia dôvodu podľa § 642 ods. 1 Občianskeho zákonníka je potrebné zistiť pomernú časť dojednanej ceny diela pripadajúcej na použitý

materiál a nie obvyklú cenu, nakoľko táto je vyjadrením bezdôvodného obohatenia, ktoré však prichádza do úvahy pri odstúpení od zmluvy podľa § 642 ods. 2 Občianskeho zákonníka.

56. K prekryvaniu nárokov podľa § 642 ods. 1 a 2 OZ, k ich rovnakej výške by mohlo dôjsť len za situácie, že cena diela nebola zmluvnými stranami dojednaná, ani určená osobitnými predpismi, pretože v takom prípade by sa v zmysle § 634 ods. 1 OZ (na ktorý poukazovala žalovaná) malo za to, že cenou diela je cena primeraná (obvyklá). Teda aj pomerná časť ceny nedokončeného diela podľa § 642 ods. 1 OZ by vychádzala z celkovej obvyklej ceny diela. V tomto prípade však bol súdom prvej inštancie ustálený a odvolaním žalovanej nenapadnutý záver o dojednaní ceny diela pevnou sumou, preto sa ust. § 634 ods. 1 OZ na tento prípad neaplikuje.

57. Vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd uvádza, že žalobca jednak neuplatnil prostriedky procesného útoku spočívajúce v tvrdení rozhodujúcich skutočností ohľadne výpočtu pomernej časti ceny diela riadne a včas a jednak sa dostal do dôkaznej núdze spôsobenej o. i. aj tým, že na rekonštrukciu bytu bol použitý iný materiál a boli vykonané aj iné práce, ako boli uvedené v projektovej kalkulačke a dodacích listoch, t.j. nebol spôsobilý preukázať pomernú časť dojednanej ceny diela pripadajúcu na skutočne vykonané práce a použitý materiál. Dôkazné bremeno pritom spočíva na žalobcovi z dôvodu, že z preukázania týchto rozhodujúcich skutočností vyvodzuje pre seba priaznivý následok spočívajúci v nároku na zaplatenie pomernej časti ceny diela.

58. Preto odvolací súd vyhodnotil odvolanie žalobcu ako nedôvodné.

59. Len pre úplnosť odvolací súd uvádza, že aj keď ustálil, že súd prvej inštancie nemal pri posudzovaní nároku žalobcu vychádzať z obvyklej ceny vykonaných prác a použitých materiálov, ale z pomernej časti zmluvne dohodnutej ceny pripadajúcej na vykonané práce a použité materiály, nemohol pre neunesenie dôkazného bremena žalobcu ohľadne jej výšky zmeniť I. výrok rozsudku súdu prvej inštancie a zamietnuť žalobu aj vo zvyšnej časti (t.j. v časti, v ktorej súd prvej inštancie časť žalovanej sumy žalobcovi priznal) jednak z dôvodu, že I. výrok rozsudku súdu prvej inštancie je právoplatný, nebol odvolaním (žalovanej) napadnutý a jednak z dôvodu uvedeného už vyššie, že odvolanie podal len žalobca, preto v zmysle článku 16 ods. 3 základných princípov CSP nemôže byť rozhodnutie odvolacieho súdu oproti rozhodnutiu súdu prvej inštancie pre žalobcu nepriaznivejšie.

60. Napokon odvolací súd poukazuje na nezrovnalosť medzi odôvodnením odvolania a odvolacím návrhom. Z odôvodnenia odvolania totiž vyplýva, že podľa prvého spôsobu výpočtu by mal mať žalobca nárok na sumu 6 579,86 eur (pomerná časť ceny vo výške 9 579,86 eur – úhrady žalovanej vo výške 3000,- eur) a podľa druhého spôsobu výpočtu na sumu 5 214,08 eur (8 214,08 eur – 3 000,- eur). Napriek tomu v odvolacom návrhu žalobca naďalej požaduje, aby mu bola priznaná suma požadovaná žalobou, t.j. celkovo 7 781,30 eur, čo je však suma vyššia, ako vyplýva z jeho vlastných výpočtov.

61. V zmysle § 379 písm. a) CSP odvolací súd preskúmal aj od II. výroku vo veci samej závislý III. výrok o nároku strán na náhradu trov konania a IV. výrok o nároku znalca na znalečné. Súd prvej inštancie v III. výroku napadnutého rozsudku stanovil povinnosť a lehotu na plnenie a správne určil v percentuálnom vyjadrení pomer úspechu žalobcu a úspechu žalovaného v spore. Preto aj tento výrok rozsudku súdu prvej inštancie odvolací súd ako vecne správny potvrdil v zmysle § 387 ods. 1 a 2 CSP. Pomer, v akom má znalec nárok na úhradu znalečného voči stranám sporu vychádzal z pomeru úspechu strán sporu v konaní vo veci samej a taktiež obsahuje lehotu, v ktorej majú strany sporu (povinnosť) znalečné uhradiť znalcovi, preto aj IV. výrok rozsudku súdu prvej inštancie odvolací súd ako vecne správny potvrdil.

62. O nároku strán sporu na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP a § 262 ods. 1 CSP tak, že žalovanej priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %, pretože odvolanie žalobcu nie je dôvodné, plný úspech v odvolacom konaní mala teda žalovaná. O výške náhrady trov odvolacieho konania rozhodne v zmysle § 262 ods. 2 CSP súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník, preto odvolací súd určil začiatok lehoty na plnenie náhrady trov odvolacieho konania podľa § 232 ods. 2 CSP od právoplatnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie o výške náhrady trov odvolacieho konania.

63. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v § 421 odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP); na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii; ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP); dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie,

- a) ktorému súdu je určené,
  - b) kto ho robí,
  - c) ktorej veci sa týka,
  - d) čo sa ním sleduje a
  - e) podpis
- (§ 127 ods. 1 CSP).

Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania (§ 127 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

Strany sporu majú možnosť zvoliť si advokáta alebo obrátiť sa na Centrum právnej pomoci so žiadosťou o poskytnutie právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP). Žiadateľ, u ktorého hrozí nebezpečenstvo zmeškania lehoty, môže zároveň so žiadosťou požiadať centrum o predbežné poskytnutie právnej pomoci (§ 11 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z.z.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom; dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP); povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Ak neboli splnené podmienky podľa § 429 CSP, resp. dovolanie má vady podľa § 429 CSP napriek riadnemu poučeniu dovolateľa o povinnosti podľa § 429 CSP v odvolacom konaní, resp. napriek výzve súdu prvej inštancie adresovanej dovolateľovi na odstránenie väd a jeho poučení o následkoch neodstránenia väd dovolania, dovolací súd dovolanie odmietne (§ 447 písm. e) CSP v spojení s § 436 ods. 1 CSP).